N°. 5. 1848.

BREDASCHE COURANT.

Zondag 16 Januarij.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, volgaarne voldoende aan het verzoek van het Kollegie van Heeren Regenten over de Algemeene Armen alhier ter stede, om de noodige toestemming te erlangen tot het doen eener buitengewone Kollecte, ten einde daardoor in de dringende behoefte der Armen klasse, vooral ook aan kleeding en deksel, bij de thans heerschende koude en het ophouden daardoor van nagenoeg alle verdiensten, te beter te kunnen voorzien; en ook verder willende trachten den gewenschen uitslag van dien, zooveel mogelijk te bevorderen.

Brengen bij deze ter kennisse der meergegoede Ingezetenen, dat op Maandag den 17 Januarij aanstaande, van wege hetzelve Armen-Kollegie, eene algemeene Kollecte aan de huizen zal plaats hebben, met uitnoodiging op een iegelijk, om daarin naar vermogen bij te dragen, en alzoo ook thans weder te doen blijken, dat Breda's Inwoners in gepaste milddadigheid nimmer achterlijk blijven, maar bij buitengewone omstandigheden, waarin door de Armen klasse met geene mogelijkheid genoegzaam kan voorzien worden, volgaarne medewerken, om hunne verarmde Natuur- en Stadgenooten eenige meerdere ondersteuning te doen erlangen, en daardoor hun, voor het tegenwoordige mede bijzonder beklagenswaardig lot, zooveel doenlijk te helpen verzachten.

BREDA, den 13. Januarij 1848.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Wethouder, loco-Secretaris,
J. C. VAN MIERLO, HEz.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den Januarij.

Bij de kamer der pairs zijn de beraadslagingen over de zinsnede van het adres van antwoord op de troonrede betrekkelijk de Italiaansche aangelegenheden, den 12den dezer voortgezet. In die zitting heeft, volgens de voorloopige opgave deswege, de minister *Guizot* de staatkunde van het kabinet, ten aanzien der gebeurtenissen in Italie, uiteengezet en verdedigd, en betuigd dat de Fransche regering zich aan den eenen kant allezins verheugde over de pogingen der Italiaansche vorsten om nuttige hervormingen in het inwendig beheer hunner Staten in te voeren, maar aan den anderen kant de vrees niet geheel kon onderdrukken, dat de in Italie ontstane beweging verder zou kunnen leiden dan wel wenschelijk was voor het welzijn van dat land en voor de rust en orde in geheel Europa. De heer *Guizot* heeft zich voor het overige niet verzet tegen het in overweging nemen der beide amendementen welke waren voorgedragen, en dezelve zijn dan ook naar de commissie verzonden.

Ten slotte heeft de kamer der pairs de zinsnede betrekkelijk de zaken van Italie aangenomen, maar met wijziging van het oorspronkelijk ontwerp, door er eene phrase in te voegen welke eene hulde aan den Paus behelst. — Vervolgens is de discussie over de zaken van Zwitserland aangevangen. De hertog *van Broglio* heeft zich belast met de verdediging van de staatkunde van het gouvernement.

— Sommige personen willen weten dat de tusschen den Hertog *van Aumale* en *Abd-el-Kader* gesloten overeenkomst, den 7 dezer in den Ministerraad is goedgekeurd. Het schijnt zeker dat de Emir zijn verblijf in het pachaschap van St. Jean d'Acre wilde vestigen, maar de Regering zou hem, altijd volgens diezelfde personen, gaarne van besluit doen veranderen, en hem te dien einde Corsika tot verblijfplaats, een jaargeld van 200,000 franks en den titel van Sultan aanbieden.

Inmiddels meldt men uit Toulon dat daar berigt was ontvangen hoe omtrent *Abd-el-Kader* en de zijnen te handelen. De Emir zou met zijne moeder, zijne drie kinderen, zijn schoonbroeder en nog eenige anderen naar het fort Lamalgue moeten vervoerd worden, terwijl de overige Arabieren naar het fort Malbousquet gezonden zouden worden. Deze instructien waren, volgens schrijven uit Toulon, aldaar in den avond van den 6 dezer ontvangen, en te gelijker tijd was de luitenant-kolonel van den staf *Lheureux*, aide-de-camp van den Minister van Oorlog, aldaar aangekomen, die het bevel op zich zou nemen over het fort Lamalgue, welks reeds sterke bezetting nog vermeerderd zal worden. Uit al de toebereidselen, welke op het fort Lamalgue gemaakt worden, blijkt dat de Emir daar als gevangene zal vertoeven; alleen op het terras van het fort zou hij kunnen wandelen.

— Tot waarschuwing tegen het misbruik, dat er met de Chloroform gemaakt kan worden, wordt in een dagblad het volgende verhaal medegedeeld. Voor eenigen tijd verschenen bij een' herbergier van het dorp Mordigny twee personen, die een keurig diner bestelden. Terwijl men met de toebereiding daarvan bezig was, wisten zij den man onder een schijnbaar gegrond voorwendsel van huis te zenden, zoodat slechts de vrouw met een meisje achterbleef. Een der reizigers liet aan de vrouw een medailjon zien, waarop de H. Maagd was afgebeeld. Dit medailjon bevatte in een kunstig verborgen kastje chloroform en verspreidde dus eenen aangenamen geur, dien zij eenige seconden met genoegen opsnoof. Ook de dochter deed hetzelfde, waarna beiden in eenen toestand van slaperigheid vielen, zonder evenwel, gelijk gemeld wordt, het bewustzijn te verliezen van hetgeen er rondom haar gebeurde. Zij zagen, namelijk, dat de dieven hare zakken onderzochten, er een bos sleutels uithaalden, de kasten open sloten en zich van eene som van 335 fr. meester maakten. Toen zij uit dien toestand van slaperigheid ontwaakten waren de vreemdelingen reeds verdwenen.

— Aangaande de bloedige botsingen welke den 3den dezer te Milano zijn voorgevallen, leest men in het officiele dagblad dier stad van 5 Januarij het volgende:

» Met de zonderlinge bedoeling om de schatkist te benadeelen, hebben eenige kwaadwilligen, door middel van geschriften die ook onder het volk verspreid zijn geworden, iedereen willen verbieden om te rooken, te snuiven en in de loterij te spelen, te beginnen met den eersten dag des jaars. Men meende met grond te kunnen gelooven dat eene zoo dwaze aanmatiging belagchelijk zou worden gevonden, en van-zelve zou te niet gaan; maar des Zondags, den 2den Januarij, zijn verscheidene woelgeesten begonnen de rookers op de straten uit te schelden, zonder zelfs de krijgslieden te sparen.

» De overheid moest alstoen tusschen beide komen, om de openbare rust en orde te handhaven en dergelijke uitspattingen te verhinderen; zij deed dit en verstrooide de onruststokers, terwijl zij de belhamels in hechtenis nam.

» Den volgenden dag zijn dezelfde beleedigingen herhaald geworden, voornamelijk tegen de militairen die eene cigaar in den mond hadden. Het volk vervolgde hen met scheldwoorden, gefluit en zelfs met steenworpen. Om die beleedigingen tegen te gaan, trokken de militairen den sabel en kwetsten eenige burgers, waaronder zich ongelukkigerwijze ook de keizerlijk-koninklijke raadsheer in het hof van appel, don *Carlo Manganini* bevond, die door een noodlottig toeval door den oploop was medegesleept, en door eenen sabelhouw aan het hoofd doodelijk gewond werd.

» Kort daarna gelukte het den hoofdofficieren, die nog tijdig aankwamen en met ijver door de burgerlijke overheid werden bijgestaan, om verdere wanorden te voorkomen, en voor den nacht de openbare en bijzondere veiligheid te verzekeren.

» Het getal der gekwetsten, die naar het algemeen hospitaal zijn overgebragt, bedraagt negentien; vier zijn naar andere hospitalen vervoerd."

Van dooden, die gevallen zouden zijn, spreekt het dagblad niet; in andere berigten wordt het aantal daarvan onderscheiden opgegeven en verschilt van vijf tot dertig.

— De dagelijksche levenswijze van Paus *Pius IX* wordt door een dagblad aldus beschreven. Hij staat ieder morgen te 4 uur op en begeeft zich dan in zijne kapel, waar hij een uur in het gebed doorbrengt en dan de Misse leest. Hij woont ook ieder dag eene Dankzeggings-misse bij en begeeft zich dan naar zijn kabinet, waar hij tot 1 uur werkt. Hierna houdt hij het middagmaal en gedurende den maaltijd, waaraan zijn geheim-secretaris deel neemt, houdt hij zich met staatszaken bezig, dicteert zijnen secretaris en neemt bezoeken van vreemden aan, die begeerig zijn alle nuances van deze schoone gedaante te bewonderen, wier lach zoo betooverend is, waarin geest, goedhartigheid en vrolijkheid doorstralen. Na het middagmaal wijdt de Paus een uur aan de wandeling in de galerijen der tuinen van het Quirinaal toe; dan beginnen de audientiën, die zonder etiquetten tot 5 uur duren. Te 5 uur begeeft zich *Pius IX* naar de eene of andere openbare inrigting, waar hij alles onderzoekt, keert dan naar zijn kabinet terug en werkt tot 10 uur. Hierop neemt hij een matig avondmaal, waarbij hij eenen vriend uit de Kardinalen ontvangt en begeeft zich na het gebed ter rust.

— De berigten uit Madrid, van den 4, melden, dat de afdeelingen van de kamer der afgevaardigden werkelijk magtiging verleend hebben tot de voorlezing der akte van beschuldiging tegen het ministerie *Salamanca*, en dat daaraan gevolg is gegeven in de openbare zitting van dien dag. De heer *Syas Lozano* heeft het eerst het woord gevoerd, om aan te dringen op het in overweging nemen der beschuldiging. Na hem zou de heer *Salamanca* toegelaten worden om te spreken.

— Het gerucht liep heden ter beurs dat de koning weder plotseling ongesteld was geworden. Zulks bleek echter spoedig ongegrond. Nogtans had het invloed op den koers der fondsen.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 116,45; 3 pCt. 74,50; Nieuwe 3 pCt. 75,25; Nap. r. 102; Spanje $29^{1}/_{2}$.

ENGELAND.

LONDEN, den 12den Januarij.

De verhooging der begrooting voor de zeemagt, over het dienstjaar 1848—1849, zal, zegt men, niet zeer belangrijk zijn, en zich bepalen tot 200,000 ponden sterling boven het daarvoor in het laatste jaar toegestane, de gelden voor de verhooging der nieuwe stoomwerken te Portsmouth en Plijmouth enz. daaronder begrepen.

— Uit Bristol schrijft men dat op den grooten westelijken spoorweg een stoute diefstal, onder bijzondere omstandigheden, gepleegd is. Voor den trein die Paddington, den 10 dezer, des morgens tegen half elf ure, verlaten moest, was eene doos aangegeven, die eene groote hoeveelheid goud inhield, en aan een handelhuis te Tamton verzonden moest worden. Deze doos werd in een der rijtuigen geplaatst en bevond zich bij het afrijden van den trein in goede orde. Maar toen de trein te Bristol aankwam zag de opzigter naar de doos, en ontdekte dat de geheele inhoud daaruit was genomen. De doos was, op eene zeer behendige wijze, met eene ronde zaag, of soortgelijk werktuig, opengesneden. Men zegt dat het rijtuig naast dat waarin de schat was nedergezet door zes personen van een fatsoenlijk uiterlijk was afgehuurd, en gelooft nu dat deze de daders geweest zijn, en tot eene bende Londensche gaauwdieven behooren. De juiste waarde van het gestolene is nog niet bekend, maar moet tusschen de vier- en zesduizend ponden sterling bedragen hebben.

— In het afgeloopen jaar zijn van Liverpool vertrokken 134,524 landverhuizers, hetwelk de opgave van 1846 met 59,611 overtreft. Van deze landverhuizers gingen 103,665 naar de Vereenigde Staten en 30,307 naar Canada of de andere Britsche kolonien van Noord-Amerika.

— Brieven uit New-York, tot 23 December, behelzen het verslag der laatst bekende voorvallen in het Congres der Vereenigde Staten. In het Huis der Representanten bragt de heer *Washington Hunt* eene reeks van voorstellen der Wetgevende Vergadering ter tafel, tot het aanleggen van een spoorweg van het meer Michigan naar de Stille Zuidzee, welke voorstellen naar de Commissie voor wegen en kanalen verzonden werden. Weldra hield de oorlog met Mexico dat Huis bezig, bij de overweging van het voorstel van den heer *Richardson*, uit Illinois, tot voorzetting van dien oorlog. De heer *Stevens*, uit Georgia, sloeg daarentegen voor, dat de Noord-Amerikaansche troepen uit Mexico teruggetrokken en onderhandelingen tot schadevergoeding der oorlogskosten geopend mogten worden. Sommigen bestreden, anderen ondersteunden dit; tot deze laatsten behoorde de heer *Botts*, die den inval in Mexico hoogst onregtvaardig noemde. De heer *Thompson* sprak van onderhandelingen wegens afstand van grondgebied, zoo als Opper-Kalifornië, Monterey, en de Baai van San Francisco, hetwelk insgelijks ondersteund en bestreden werd, zonder dat het nog tot eene beslissing over een dezer voorstellen kwam.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den Januarij.

Uit de nominatien der hervormde kerkbesturen heeft Zijne Majesteit, op voordragt van den Minister voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz., bij besluit van den 1sten Januarij jl., n°. 89, gedaan de navolgende benoemingen ter vervulling der vacaturen in de onderscheidene kerkelijke collegien, met 1 Januarij 1848 ontstaan: Tot presidenten der provinciale kerkbesturen voor den jare 1848, voor: Gelderland, de heer *R. Macalester Loup*, predikant te Bommel; Zuid-Holland, de heer *A. Verweij Bz.*, predikant te Leyden; Noord-Holland, de heer *A. H. ter Hoeven*, predikant te Amsterdam; Zeeland, de heer *C. de Visser*, predikant te Tholen; Utrecht, de heer *L. Merens*, predikant te Utrecht; Vriesland, de heer *P. A. C. Hugenholtz*, predikant te Dokkum; Overijssel, de heer *N. S. Hoek*, predikant te Kampen; Groningen, de heer *J. J. Damsté*, predikant te Uithuistermeden; Noord-Braband, de heer *C. W. Pape*, predikant te Heusden; Drenthe, de heer *H. van Heijningen*, predikant te Meppel; Limburg, de heer *W. F. C. van Laak*, predikant te Maastricht.

Tot leden en secundi der respective provinciale kerkbesturen, en mitsdien tevens tot praesides en assessoren der klassikale besturen, waarvoor zij verkozen zijn:

In het provinciaal kerkbestuur van Noord-Braband. Voor de classis van Breda: tot lid, de heer *H. J. Krom*, predikant op de Leur; tot secundus, de heer *G. J. van Nouhuijs*, predikant te Rozendaal. Als provincialen ouderling: tot lid, de heer *P. van Galen*, notaris, ouderling te Nunen; tot secundus, de heer *H. M. Freher*, notaris, ouderling te Heeze.

— In de zitting van den Hoogen Raad, kamer van strafzaken, van gisteren, heeft de advocaat-generaal, de heer *Deketh*, zijne conclusie genomen in de zaak van den procureur-generaal bij het provinciaal hof in Zuid-Holland, tegen een arrest van dat hof, waarbij de schrijver van het weekblad *Asmodée* ontslagen is van alle regtsvervolging, wegens het schrijven in dat blad van een artikel, waarbij hij verklaart, dat hij geene achting voor den Koning gevoelde, enz. De advokaat-generaal heeft geoordeeld, dat de gronden, door den procureur-generaal bij het hof aangevoerd, voor zoo veel schending van vormen aangaat, ongegrond waren, doch hij heeft gemeend, dat het arrest in een ander opzigt niet behoorlijk is gemotiveerd, en er alzoo een andere grond tot cassatie bestaat. Die grond is daarin gelegen, dat het hof niet bepaaldelijk heeft beslist, of de hoon of smaad, waren zij erkend, *boosaardig* zouden zijn gepleegd. Hij heeft mitsdien geconcludeerd tot vernietiging van het arrest en verzending der zaak naar een ander hof; de kosten te dragen door den Staat. De Raad zal den 2den Februarij aanstaande uitspraak doen.

— Gisteren morgen is te 's Gravenhage overleden de heer *J. D. Janssen*, secretaris-generaal en adviseur bij het departement voor de zaken van de Hervormde en andere eeredienstén, enz., ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw; een man, die de algemeene achting genoot en zich deze, in de door hem sedert lang vervulde betrekkingen, allezins had waardig gemaakt.

— Erkend is het gebrekkige der politie ten platten lande. De uitbreiding van het korps marechaussée, waar ook de Staten van Drenthe in hunne laatste zitting om gevraagd en de jongste troonrede uitzigt op gegeven heeft, alsmede onderscheiden bepalingen van het nog bij de Tweede Kamer in beraadslaging zijnde strafwetboek, kunnen strekken om daarin te voorzien; zoo ook de voorgenomen herziening van het wetboek van strafvordering, welks bepalingen, door al te groot ontzag voor de persoonlijke vrijheid en voor de heiligheid der woningen, de opsporing en vervolging van schuldigen belemmeren. Eene commissie tot onderzoek dezer aangelegenheid deelde, op het landhuishoudkundig congres te Arnhem, de volgende opgave mede, ten bewijze dat het aantal veldwachters thans geheel ongeëvenredigd is aan den omvang van hunnen werkkring:

»Elk veldwachter heeft gemiddeld te bewaken in Zuid-Holland circa 1589 bunders, in Noord-Holland 1722, in Utrecht 2233, in Zeeland 2234, in Gelderland 2780, in Groningen 3164, in Vriesland 4088; in Overijssel 4428 en in Drente 8070.

»Bij zoodanig zwak personeel, zegt de Commissie in haar rapport (dat in het dezer dagen uitgegeven verslag van het Congres te Arnhem te lezen is), van in huiselijke zorgen levende ambtenaren,

metterdaad aan geen ander opzigt dan dat der burgemeesters onderworpen, kan geene goede politie bestaan. Zal er eene veldpolitie bestaan, krachtig, snel en met de meest mogelijke zekerheid werkende, dan behoort daartoe in de eerste plaats een voldoend getal ambtenaren, zooveel mogelijk buiten betrekking met de bevolking, bekleed met voldoende magt, en zoodanig betaald dat elk naar zijnen rang in betamelijke onafhankelijkheid bestaan kan. Deze ambtenaren moeten geene gemeente- maar Rijks-ambtenaren zijn, door het Rijk betaald, verantwoording schuldig niet aan de burgemeesters of gemeenteraden, maar aan hunne van deze onafhankelijke superieuren. Het moeten zijn ongehuwden, in de kracht des levens, tot een bepaalden ouderdom bevoegd om hunne betrekking te blijven bekleeden, en zoodanig betaald dat zij in staat zijn om op een naar hunnen stand behoorlijken voet te kunnen leven en alzoo zich te onthouden van elke andere hantering of nering."

— Voor eenigen tijd berigtte men, dat zich te Amsterdam eene vereeniging had gevormd, met oogmerk om een nieuw dagblad te vestigen, in groot formaat, waarvan het bestuur aan mr. *A. A. T. Visscher*, advocaat aldaar, zou worden opgedragen. Thans wil men, dat, hoewel de vereischte gelden voor deze onderneming reeds zijn bijeengebragt, in eene vergadering van commissarissen besloten is, om de uitgave van het nieuwe dagblad niet te doen plaats hebben voor 15 Februarij aanstaande.

— Uit Groningen schrijft men den 9 dezer:

»Bij eene nijpende koude en strenge vorst, met felle en vlijmende ooste winden, wordt onze stad niet alleen door de griep, die in hevigheid is toegenomen, maar ook nog door eene kwaadaardige, verbazend snel ten grave slepende en besmettelijke *typhus* geteisterd. In meer dan een huisgezin is er slechts eene enkele onaangetaste, die de overigen bijstand kan verleenen, en het getal der verschillende lijders is zeer groot. Alleen in de afgeloopen week zijn er 47 gestorven; ruim de helft meer dan in gewone tijden."

Nog wordt aldaar van den 10 dezer geschreven: »Men verneemt dat, ten einde de inpoldering van den Dollard te bevorderen, door iemand aan de waterstaats-directie verbonden, dezer dagen aan Z. M. een plan is voorgedragen, om de kanalisatie van Drenthe met die inpoldering in verband te brengen, door een afwateringskanaal daar te stellen, loopende uit het Stads-Kanaal, volgende het kanaal door de Pekela tot aan de Winschoterzijl, en van daar in eene regte lijn door den Ekamp, Oostwold, Finsterwolderpolder en den nieuw in te dijken Dollard, alwaar het zich door de noodige sluizen in de Eems kon ontlasten."

Nog schrijft men uit Groningen:

»De griep, waaraan sinds de laatste twee of drie weken ook hier ter stede een buitengewoon groot aantal menschen in meerdere of mindere mate lijdende waren, en die het gewone wekelijksche sterftegetal voor deze stad (20) in de voorgaande week tot het ongewone getal van 47 sterfgevallen had gebragt, heeft in de nu afgeloopene week (van den 7den tot den 13den Januarij) dat cijfer tot 67 opgevoerd. Als men onder dit getal niet enkel hoogbejaarden, maar ook velen in de kracht huns levens ziet weggerukt, dan baart deze toestand veel bekommering en koestert men den wensch, dat spoedig de weersgesteldheid moge medewerken tot eenen verbeterden gezondheidstoestand."

— Als eene zeldzaamheid wordt uit Eexta den 9 dezer gemeld, dat op den vorigen dag zekere *A. Lommers*, een grijsaard van 94 jaren, een togtje op schaatsen heeft gedaan van de Klapbrug af, liggende over de Wijk naar het veen van Midwolda, tot aan de zoogenaamde Kloostertil, zijnde een afstand van plus minus $1^{1}/_{2}$ uur heen en terug; hij is in goeden welstand weder huiswaarts gekeerd.

— Volgens berigten uit Nijmegen heeft het ijs op de rivier de Waal zich in den avond van Zondag jl. voor die stad gezet, met eene waterhoogte van 2.70 el. Hetzelve was spoedig daarop weder losgeraakt, maar had zich den volgenden morgen ten zes ure op nieuw gezet, en wel boven de Kraan, zoodat van daar tot Slijk-Ewijk blank water was. Verder bovenwaarts tot Hulhuizen was het ijs mede bij vakken vast gaan zitten.

— De *Dordrechtsche Courant* herinnert, dat het gisteren acht honderd jaren geleden is, dat binnen die stad de zware en bloedige strijd, op en bij het toenmalige Marktveld, aan het oosteinde der Oude Breestraat, plaats had, in welke *Dirk IV*, graaf van Holland, de krijgsbende van den bisschop van Luik en zijne medestanders overwon en de stad deed ontruimen, en naar welk gevecht het Marktveld destijds den naam van *Noordhoek* verkreeg, onder welken naam het nog steeds bekend is.

In de *Prov. Groninger Courant* leest men het volgende *beknopt overzigt van den oogst in Europa, gedurende* 1847.

»Na den zeer middelmatigen oogst van 1846, zag men het gewas van 1847 met groote belangstelling te gemoet, en voedde gunstige hoop wegens de uitmuntende, drooge grondbereiding en goeden zaaitijd in de tweede helft van 1846. De vernieling door de *muis* deed wel hier en daar in den winter schade, maar was geene *algemeene* kwaal. Lang bleef het in het voorjaar koud, maar, even als men dit meermalen opgemerkt heeft, het *late voorjaar* werd door eenen meerendeels goeden oogst opgevolgd. De, nu gematigde droogte bleef in het voorjaar aanhouden, zoodat ook voor de zomergewassen de akker behoorlijk voorbereid kon worden. De *aardappelen* sproten goed en welig uit. Men meende reeds het gevaar der ziekte te boven te zijn, toen men op eens, in de tweede helft van Julij, allerwege van het op nieuw uitbreken der ziekte vernam, en dat niet alleen in Nederland, maar in geheel Duitschland, Hongarije en Polen, bijna te gelijkertijd. In Rusland schijnt de ziekte minder hevig geweest te zijn, en ook elders was zij in 1847 minder hevig dan het jaar te voren.

»De *graan-oogst* was door geheel Duitschland, doch vooral in Nederland, voortreffelijk, daar er in Duitschland wel streken waren alwaar de sterke droogte eenig nadeel aan het gewas toebragt, inzonderheid aan de *zomergerst* en *haver*, hetwelk in Nederland ook wel, maar niet zoo veel opgemerkt werd. Eene uitzondering maakt in Nederland de *wintergerst*, die, wegens te groote weligheid van het stroo, te fijn van korrel bleef; maar *tarwe* en *rogge* waren hier voortreffelijk.

»In Rusland was de oogst niet meer dan middelmatig en had in de vruchtbaarste streken door het nat geleden. In Polen, Gallicië en Posen daaronder gerekend, wordt de oogst als zeer gelukkig opgegeven. Zoo ook in Turkye en de Vorstendommen aan den Donau. Hongarije daarentegen heeft grootendeels een misgewas gehad, in het bijzonder in zijne meest bergachtige streken, waar de *aardappel*, een hoofdvoortbrengsel, in dit jaar geheel mislukt is. Van daar, dat in Oostenrijk de graanprijzen langen tijd hoog bleven.

»In Italie wordt de oogst als zeer rijkelijk beschreven; minder in Frankrijk; doch daar in dit land toch steeds invoer van graan uit het buitenland plaats heeft, maakt dit op de prijzen in het algemeen geenen grooten invloed.

»Of Engeland dit jaar geheel in zijne eigene behoeften zal kunnen voorzien, is nog onzeker, wijl de berigten van daar niet stellig genoeg luiden. De oogst moet echter ook daar in vele opzigten niet ongunstig wezen.

»Alles te zamen genomen, mag men rekenen, dat Europa dit jaar buiten twijfel in zijne eigene behoeften aan levensmiddelen zal kunnen voorzien, niettegenstaande de aardappeloogst nog op verre na niet teruggekeerd is tot zijne opbrengst van vroegere dagen. — Voor Nederland mag men er nog bijvoegen, voor zoo verre de berigten daarvan tot dusverre luiden, dat de *boekweit* middelmatig goed, de *peulvruchten* en vooral de *boonen* zeer goed geslaagd zijn, als ook, met uitzondering der *knollen*, velerlei *wortelgewassen*, welke een niet onbelangrijk toevoegsel tot de algemeene voedselmiddelen der natie zijn. Het nieuwe wintergewas staat tot nog toe goed."

Uitdeeling van Soep en Brandstoffen.

De Commissie ter uitdeeling van SOEP en BRANDSTOFFEN, met hare uitdeelingen een aanvang genomen hebbende, heeft de eer hare Stadgenooten te verwittigen, dat zij enkele kaartjes, regt gevende tot eene portie Soep, tegen den prijs van 10 Cents, verkrijgbaar heeft gesteld bij Broese & Comp.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 14 Januarij.

In GRANEN is niets omgegaan.

KOOLZAAD op 9 vat dadelijk $64^{1}/_{2}$ P. vl.; April $65^{1}/_{2}$ P. vl.; Sept. 62 P. vl.

LIJNZAAD in een doen; 106 ℔ Koningsb. *f* 240.

RAAPOLIE dadelijk en op levering prijshoudend.

LIJNOLIE flaauw.

RAAPOLIE per 6/w *f* $37^{3}/_{4}$; Vlieg. *f* $36^{1}/_{2}$ à $^{3}/_{4}$; Mei *f* $36^{1}/_{2}$, $^{1}/_{4}$, $^{1}/_{2}$; Sept. *f* $36^{1}/_{4}$; 36, $^{1}/_{4}$; Oct, Nov. en Dec. *f* $36^{1}/_{4}$.

LIJNOLIE per 6/w. *f* $30^{1}/_{4}$; Vlieg. *f* $29^{1}/_{2}$ à 29.

HENNEPOLIE per 6/w *f* $32^{1}/_{2}$; Vlieg. *f* $31^{1}/_{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 14. JANUARIJ 1848.

Het Nederl. Mudde Tarwe (Nieuwe)	van *f* 9,75	tot *f* 10,75.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 6,40	» » 6,90.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit (Nieuwe) op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 7,25.
Het dito dito Boekweit (Nieuwe)	» » 0,00	» » 6,50.
Een grof Tarwe brood, van een pond Nederl.		» 0,17.
Een ligt Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» $0,26^{1}/_{2}$.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,30.
Een Nederl. pond Tarwe meel		» 0,34.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,17.
Een dito pond Boter		» 0,70.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 2,30	tot *f* 2,50.
Het 1000 Eiken Tellhout		» 2,80.
Het 1000 Doof Hout		» 2,30.
De kar Spaanders		» 2,95.
De » Stronken		» 2,85.
De 100 Mutsaard		» 8,00.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (14 *Januarij*) was de fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $54^{3}/_{4}$; 3 pCt. $66^{1}/_{2}$; dito op resc. $66^{1}/_{2}$; 4 pCt. $84^{5}/_{8}$; O. I. Leening 4 pCt. $84^{1}/_{2}$; Handelm. $4^{1}/_{2}$ pCt. $162^{1}/_{4}$; Haarlemmermeer 5 pCt. $100^{1}/_{2}$; Spanje Ardoins 5 pCt. $15^{11}/_{16}$; dito van 510 p. st. $14^{13}/_{16}$; dito Onbep. St. $14^{5}/_{16}$; 3 pCt. $31^{1}/_{2}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m $23^{3}/_{16}$; Coupons Ardoins $12^{3}/_{8}$; Fransche Uitgestelde $4^{5}/_{16}$; Portug. te Londen 3 pCt. $27^{11}/_{16}$; dito 4 pCt. $27^{15}/_{16}$; Rusland 5 pCt. $104^{1}/_{4}$; dito 1828—29 $103^{3}/_{8}$; 4 pCt. bij *Hope* $85^{3}/_{4}$; dito bij *Stiegl.* $85^{3}/_{8}$; Oostenrijk Metalliek. 5 pCt. $99^{1}/_{8}$; Id. $2^{1}/_{2}$ pCt. $49^{3}/_{4}$; Weenerbank bij *Goll en Comp.* 4 pCt. $85^{3}/_{4}$; N. Mex. 5 pCt. 18; Peru 6 pCt. $16^{3}/_{4}$; Grenada 1 pCt. $19^{11}/_{16}$; Venez. $2^{1}/_{2}$ pCt. 37.

Advertentiën.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 68 jaren, Vrouwe J. A. BERG, Weduwe van den Hoog-Ed.Gest. Heer W. L. VAN INGEN, in leven gep. Kolonel-Ingenieur.

Breda, den 9den Januarij 1848.

*** De Familie VAN INGEN, betuigt haren gevoeligen dank, voor de menigvuldige bewijzen van deelneming en belangstelling, door vrienden en bekenden haar betoond, bij gelegenheid van het treurig afsterven van hare geachte Moeder.

Breda, den 13den Januarij 1848.

*** Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, dd°. 11 Januarij 1848, is Vrouwe CORNELIA THEODORA PETRONELLA WILHELMINA WIJNMALEN, Echtgenote van den Heere JAN ALEXANDER BECQUER, particulier, te *Bergen-op-Zoom*, gesteld onder curatele.

*** **HOESTEN, VERKOUDHEDEN, SCHORHEID DER BORST.** Als geene andere Middelen eenige verlichting kunnen geven bij Hoesten of Verkoudheden, zullen de *Pillen van Holloway* een goede uitwerking hebben; en wat meer bijzonder is, de Kortademigheid en Schorheid der Borst, al hebben die jaren achtereen geduurd, worden geheel genezen, als men naauwkeurig het voorschrift volgt, dat bij iedere doos dezer Pillen gevoegd is. Menigeen die aan den rand van het graf was en die het niet meer mogelijk was in bed te liggen, uit vrees van door de slijm te zullen stikken, zijn van hunne Kortademigheid zóó hersteld, dat niet de minste overblijfsels achterbleven.

Zijn op *franco* aanvrage à contant te bekomen bij den Heer H. J. VAN DEN GOORBERGH, Depôthouder te *Breda*; of aan het Hoofd-Depôt bij den Heer F. E. VAN SANTEN KOLFF, te *Rotterdam*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

Eerstdaags zal te *Chaam*, voor eene termijn van *zes jaren*, publiek worden VERHUURD, den **STEENEN WIND-GRAANMOLEN** van die Gemeente.

De dag zal nader worden bekend gemaakt.

Inmiddels nader onderrigt te bekomen bij W. K. VAN BREDA, Notaris aldaar.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AANBESTEDING.

Op *Dingsdag den* 25. *Januarij* 1848, des voormiddags ten *twaalf ure*, zal, onder nadere goedkeuring van Gedeputeerde Staten der Provincie *Noord-Braband*, door den Staatsraad, Gouverneur van genoemd Gewest, in bijzijn van den *Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Noord-Braband*, aan het Lokaal van het Provinciaal Gouvernement te *'s Hertogenbosch*, worden AANBESTEED:

Het ONDERHOUD van den GRINDWEG van *Grave naar Boxmeer*, met de daartoe behoorende Bruggen en Duikers, wordende gerekend ingegaan te zijn: voor het gedeelte van *Grave* naar *Cuijk* met *primo Julij* 1847, en dat van *Cuijk* naar *Boxmeer*, met *primo Januarij* 1848, om te eindigen met *ultimo December* 1848.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek en Voorwaarden, op welke het bovengemeld Onderhoud zal worden Aanbesteed, ligt, boven en behalve in het Lokaal van het Provinciaal Gouvernement te *'s Hertogenbosch*, ter lezing: te *Beers*, bij de Kinderen Arts; te *Beugen*, bij den Opzigter H. Achterbergh en bij H. Janssen; te *Boxmeer*, bij Hermans in den Keizer; te *Cuijk*, bij de Wed. Rysouw en P. van Duynhoven; te *Drunen*, bij de Wed. Brands; te *Gassel*, bij M. Poos; te *Grave*, bij de Wed. Schoonenberg; te *'s Hertogenbosch*, in het Neerlandsch-, Oud Stadsch-, Brabandsch-, Eindhovensch Koffijhuis en Café du Commerce; mitsgaders in de Logementen den Gouden Leeuw, het Oud Keizershof, den Eenhoorn en het Groenhuis; te *Heusden*, bij van Eyk; en te *Werkendam*, in de Zwaan.

Zullende des daags vóór de Besteding, de vereischte aanwijzing *in loco* worden gedaan, en intusschen de verlangd wordende inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den Hoofd-Ingenieur, als bij den Provincialen Ingenieur E. C. B. Ridder Van Rappard te *'s Hertogenbosch*, en den Opzigter H. Achterbergh te *Beugen*.

De Staatsraad, Gouverneur van *Noord-Braband*,
A. J. BORRET.

*** K. H. BODE, Notaris te *'s Princenhage*, zal, op *Maandag den* 17. *Januarij* 1848, publiek VERKOOPEN, ten Huize *het Rood Hart* te *'s Princenhage*, des avonds ten 6 ure, voor den Roomsch-Katholijken Armen te *'s Princenhage*:

1e Koop. Een perceel HOOILAND, gelegen onder *'s Princenhage* in *de Kroeten*, Sectie C, N°. 304, groot 1 Bunder, 28 Roeden, 10 El.

2e Koop. Een perceel WEILAND, gelegen te *'s Princenhage* aan het Dorp, Sectie N, N°. 245, groot 77 Roeden, 10 El.

3e Koop. 2 perceelen ZAAILAND, gelegen als voor, in *de Dwarskoten*, Sectie M, Nos. 88 en 89, groot 85 Roeden, 80 El.

4e Koop. Een HUISJE, staande te *'s Princenhage* in het Dorp, Sectie O, N°. 227, groot 31 El.

5e Koop. Een HUISJE en TUIN, staande te *'s Princenhage*, naast *de Pellicaan*, Sectie N, Nos. 287 en 288, groot 6 Roeden, 01 El.

*** J. WILLEMS, Notaris te *Etten*, zal ten verzoeke zijner principalen in het Logement van P. DIELEMANS, genaamd *de Bloemkool*, onder *'s Princenhage*, des avonds ten 6 ure, op *Donderdag den* 20. *Januarij* 1848, voorloopig VEILEN en op *Donderdag den* 3. *Februarij* daaraanvolgende, finaal VERKOOPEN:

Eene wel ter nering staande **HUIZINGE**, met een goed ingerigt BOVENKWARTIER; staande op den Haagdijk, in den oostelijken hoek der Gampelstraat te *Breda*; met acht HUIZINGEN aan de vorige belendende, staande naast malkanderen in de Gampelstraat, en strekkende tot aan de Brug; allen Verhuurd per week, voor *f* 486.—, in het Jaar.

*** J. G. JONCKHEER, Notaris, in het Arrondissement *Breda*, standplaats *Ginneken*, zal, ten verzoeke van de Beneficiaire Erfgenamen van wijlen den Heer F. P. STERK, op *Dingsdag den* 25. *Januarij* 1848, provisioneel, en op *Dingsdag den* 8. *Februarij daaraanvolgende*, finaal, telkens des avonds ten 6 ure, in het Koffijhuis *de Beurs van Breda*, op de Markt te *Breda*, publiek VEILEN en VERKOOPEN:

Eene Kapitale hechte en sterke **HEERENHUIZINGE, PAKHUIS** en verdere **GETIMMERTEN**, met **ERVE** en **TUIN**, te zamen groot 5 Roeden, 40 Ellen, staande en gelegen te *Breda*, aan de westzijde van de Eindstraat, gequoteerd Wijk B, N°. 36, Kadaster Sectie A, N°. 827, allergunstigst gelegen tot de uitoefening van alle Neringen en Bedrijven; terwijl sedert vele jaren en op dit oogenblik nog daarin gevestigd is eene BOEKHANDELAARS-AFFAIRE en BOEKDRUKKERIJ, waartoe hetzelve, om zijne ruime Werkplaatsen en Zolders, bijzonder geschikt is.

Het Pand zal te zien zijn *Maandag den* 24. *Januarij aanstaande*, van des voormiddags 9 tot 12 ure; terwijl voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij opgenoemden Notaris.

*** K. H. BODE, Notaris te *'s Princenhage*, zal, op *Woensdag den* 26. *Januarij* 1848, publiek VERKOOPEN, ten Huize van H. KIEVITS, in *de Posthoorn* te *'s Princenhage*, des avonds ten 6 uur.

Een **HUIZINGE**, bestaande in: drie WONINGEN, HOF en ERVE, met WERKWINKEL, staande te *'s Princenhage* in het Dorp, over *de Posthoorn*, Sectie O, Nos. 142, 288—289, groot 8 Roeden, 92 Ellen.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. Prins FREDERIK der *NEDERLANDEN*.

RENTAMBT *ZEVENBERGEN*.

HOUTVERKOOPING.

De RENTMEESTER der Domeingoederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, voor het Rentambt *Zevenbergen*, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, ten overstaan van den Notaris A. VAN DE WERK, residerende te *Zevenbergen*, in het openbaar VERKOOPEN, als:

Op *Maandag den* 31. *Januarij* 1848, des voormiddags ten 9 ure, ten Huize en Herberge VAN JOHANNES VAN HOOFT, in *de Roode Leeuw* te *Zevenbergen*.

1°. 41 Kavels WILGEN SCHAARHOUT.
2°. 118 Stuks KOPWILGENBOOMEN, met daarop staand SCHAARHOUT.
3°. 140 Stuks opgaande POPULIEREN BOOMEN.

Op *Dingsdag den* 1. *Februarij* 1848, des voormiddags ten 9 ure, ten Huize en Herberge VAN JACOBUS CRILLAERTS, in *het Fortuin* te *Zevenbergen*.

4°. 160 Stuks opgaande OLMENBOOMEN.
5°. 15 Stuks extra zware idem, metende van 50 tot 65 duimen in doorsnede.
6°. 150 Stuks opgaande ESSCHEN BOOMEN.
7°. 13 Kavels drooge OLMEN MUTSAARD.

Alles staande onder de Gemeente *Zevenbergen*, en zeer geschikt om te water en te land vervoerd te worden.

De Konditiën van Verkooping kunnen van heden af, dagelijks zoo ten kantore van opgenoemden Rentmeester, bij wien nadere informatiën te bekomen zijn, als ten Kantore van bovengemelden Notaris gelezen worden.

Zevenbergen, den 7. Januarij 1848.

De Rentmeester voornoemd,
VAN DER BORCH,
genaamd van Rouwenoort.

Te Breda, bij BROESE & COMP Boekdrukkers en Boekverkoopers.